

ОДОБРИЛ,
ЛЮДМИЛА ПЕТКОВА
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

ОТНОСНО: Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси

1. Мотиви и цел за внасяне за разглеждане в Министерския съвет на проекта на акт

С проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси (ЗИД на ЗЗВВХВС) се предлага:

- Въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

На 10.04.2024 г. е получено писмо относно стартирана пилотна процедура срещу България във връзка с прилагането на Регламент (ЕС) 2019/1148 за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества (EUP(2024)10647).

Предвид непрекъснато нарастващата заплаха за сигурността, използването от терористите на нови техники и формули за правене на самоделни взривни устройства, установени от Европейската комисия пропуски в прилагането на Регламент № 98/2013 от страна на държавите членки, и във връзка с бомбените нападения, извършени през последните години в редица европейски държави, Регламент (ЕС) № 98/2013 е отменен с Регламент (ЕС) 2019/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година за предлагането на пазара и употребата на прекурсори на взривни вещества, за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 98/2013.

С Регламент (ЕС) № 2019/1148 отпада задължението на икономическите оператори да етикетират прекурсори на взривни вещества. Целта е да не се насочва вниманието на терористите към продуктите, които ги съдържат. Регламент (ЕС) № 2019/1148 въвежда нови правила и изисквания към икономическите оператори, в т.ч. и нови изисквания към осъществяваната контролна дейност.

Регламент (ЕС) № 2019/1148 въвежда нови изисквания към контрола върху икономическите оператори и онлайн местата за търговия по въведената забрана за закупуването, притежаването или използването на прекурсори на взривни вещества под ограничение от масовия потребител чрез проверки на трансакции, документи за самоличност, идентификационни номера за регистрация по ДДС и други идентификационни номера; въведените от тях процедури за откриване на подозрителни трансакции, както и изискванията при предоставяне на регулирани прекурсори на взривни вещества на други икономически оператори и на професионални потребители.

Определени са органи, които да извършват контрол върху икономическите оператори, онлайн местата за търговия и професионалните потребители по спазване изискванията на регламента.

Предвидено е контролните органи да обменят информация, да се извършват съвместни проверки, а при констатиране на нарушение на забраната за предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба от масовия потребител на прекурсори на взривни вещества под ограничение или неизпълнение от страна на икономическите оператори на задълженията им, органите по надзора на пазара незабавно да уведомяват органите на Министерството на вътрешните работи.

Въведени са административни наказания за юридическите лица, които нарушават забраната за предоставяне на прекурсори на масовия потребител, или не изпълняват задължението за докладване на подозрителни трансакции или опити за такива и значителни липси и кражби.

- Въвеждане на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) № 2019/1692 на Комисията от 9 октомври 2019 година за прилагането на някои разпоредби за регистрация и обмен на данни, заложи в Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета, след изтичане на крайния срок за регистрацията на въведени вещества.

- Осигуряване изпълнението на изискванията на Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси (CLP), който налага държавите-

членки да определят орган или органи, отговорни за получаване на информация от вносителите и потребителите надолу по веригата, които пускат смеси на пазара.

Съгласно разпоредбите на ЗЗВВХВС определеният орган да получава посочената информация е Университетска многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина „Н. И. Пирогов“ ЕАД (УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“).

Вменените дейности от чисто административен характер на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ и констатираното неизпълнение на разпоредбите на ЗЗВВХВС поставя в риск изпълнението на задължението на Република България като държава-членка считано от 1 януари 2021 г. да прилага Регламент (ЕС) № 2017/542 на Комисията от 22 март 2017 година за изменение на Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси посредством добавяне на приложение относно хармонизираната информация във връзка със спешните действия от здравен характер.

Предвид гореизложеното с проекта на ЗИД на ЗЗВВХВС е предложено Националният център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА) да е органът, отговорен за получаването на информация, свързана със спешни действия от здравен характер.

- Отпадане на задължителното участие на експерти от Националният център по обществено здраве и анализи в дейността на Експертния съвет по оценка на приоритетни вещества към министъра на околната среда и водите.

В състава на съвета ще продължат да участват представители на Министерството на здравеопазването с цел да се осигури прилагането на европейските регламенти в областта на химикалите и координирането на дейностите в различните организации в системата на здравеопазването.

- Прецизиране на разпоредбите на закона, свързани с въведения разрешителен режим за предоставяне на пазара на биоциди на основание чл. 89, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди.

Чрез прецизиране на разпоредбите на ЗЗВВХВС, свързани с предоставянето на пазара на биоциди, ще се осигури предоставяне на пазара само на биоциди, оценени по отношение на рисковете за човешкото здраве, рисковете при употребата им, класифицирането, опаковането и етикетирането им и отговарящи на изискванията на европейското, респ. национално законодателство; по-добра информираност на потребителите с цел безопасната употреба на биоциди; ще се гарантират правата на икономическите оператори; ще се осигури по-ефективен контрол от страна на органите

на държавния здравен контрол и ще се осигури прилагането на разпоредбата по чл. 55, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди.

- Прецизиране на разпоредбите на закона, свързани с дейностите на Експертния съвет за оценка на приоритетни вещества към министъра на околната среда и водите, и добавяне на дейности, произтичащи от новата национална процедура за издаване на разрешения за освобождаване за целите на отбраната от прилагането на определени дялове от Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикалите (REACH) за химични вещества.

Разпоредбите на закона са приведени в съответствие с измененията в Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етиктирането и опаковането на вещества и смеси (CLP) и новия Регламент (ЕС) № 2019/1021 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно устойчивите органични замърсители, който отменя Регламент (ЕО) № 850/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно устойчивите органични замърсители и за изменение на Директива 79/117/ЕИО.

2. Очаквани резултати от предлагането на проекта на акт

С изменението на закона ще се постигне реално изпълнение на задълженията на Република България по прилагането на разпоредбите на европейското законодателство, свързани с дейностите по предоставяне, въвеждане, притежаване или употреба на прекурсори на взривни вещества под ограничение. Приложените мерки ще гарантират по-висока степен на сигурност както в рамките на Република България, така и в целия Европейски съюз.

Въвеждането на мерки за прилагане на Регламент (ЕС) № 2019/1692 ще осигури прилагането на някои разпоредби за регистрация и обмен на данни, заложи в Регламент (ЕО) № 1907/2006.

Предложеното отпадане на задължението на експерти от НЦОЗА да участват в състава на Експертния съвет за оценка на приоритетни вещества ще даде възможност за приоритетно изпълнение на възложеното ново задължение на НЦОЗА да бъде орган по чл. 45 от Регламент CLP, както и други дейности, свързани с опазване на общественото здраве, в т.ч. и такива, свързани с оценката на активни вещества и биоциди.

Предвидените изменения, свързани с разрешителния режим на биоцидите, ще доведат до предоставяне на пазара само на биоциди, отговарящи на нормативните изисквания, респ. ще бъдат ограничени и намалени потенциалните рискове за здравето на потребителите.

Ще бъдат осигурени условия за прилагането на процедурата за издаване на разрешения за освобождаване за целите на отбраната от прилагането на определени дялове от Регламент (ЕО) № 1907/2006.

3. Мотивирана оценка за размера на необходимите допълнителни разходи/ трансфери/ други плащания, които се предлага да бъдат одобрени по бюджета на първостепенния разпоредител с бюджет или по сметка за средства от ЕС, за сметка на бюджети по държавния бюджет

За приемането на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/ трансфери/ други плащания.

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет.

ПРЕДЛОЖИЛИ,

Д-Р ГАЛЯ КОНДЕВА

Министър на здравеопазването

КАЛИН СТОЯНОВ

Министър на вътрешните работи